

Povodeň v květnu a červnu 2010 v povodí Odry

Ing. Petr BŘEZINA

V druhé polovině května a první polovině června postihly rozsáhlé území s centrem v jižním Polsku a s přesahem do sousedních států včetně Česka ve dvou epizodách extrémní regionální srážky. Jejich následkem došlo k velkým povodním. V české části povodí Odry se hlavní povodňová epizoda odehrála ve dnech 16. až 24. 5. 2010 s kulminacemi převážně dne 17. 5. 2010. Druhá epizoda proběhla ve dnech 1. až 5. 6. 2010 s kulminacemi dne 2. 6. 2010. Největších dob opakování povodně – až cca 100 let – bylo dosaženo v první vlně na střední Ostravici, Morávce, dolní Olši a na Odře v oblasti soutoku s Olší v oblasti Bohumína. Doby opakování 50 let bylo dosaženo na střední Olši v oblasti Českého Těšína a Karviné, Ostravice v Ostravě, Lubině při ústí do Odry a také na Petrůvce na Karvinsku.

V souvislosti s povodní došlo k úmrtí dvou osob, evakuováno bylo cca 700 osob. Zaplaveny byly řádově stovky objektů, nejvíce v Bohumíně a v Petrovicích u Karviné, některé opakovaně. Náklady na odstranění škod po povodních na vodohospodářském majetku správců vodních toků byly stanoveny na 0,7 mld. Kč. Celkové náklady na obnovu poškozeného majetku v povodí Odry byly vyčísleny na 2,5 mld. Kč.

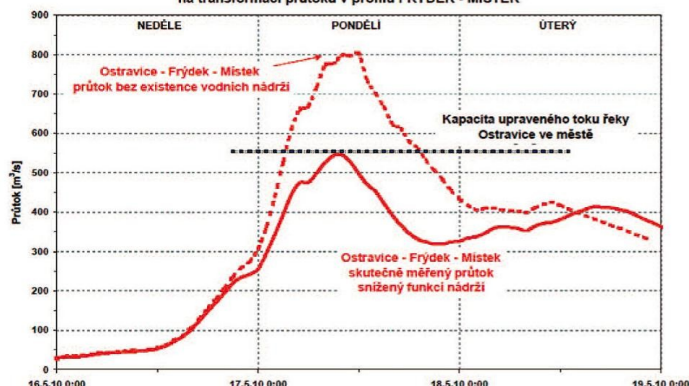
Následky povodně mohly být ještě tragičtější nebýt nádrží vodohospodářské soustavy v povodí Odry. Nádrže se svou ochrannou funkcí významnou měrou projeví zejména na řece Ostravici, jmenovitě Šance, Morávka, Olešná a Žermanice. Hodnoty odtoků vody z přehrad dosahovaly zlomku skutečně přítékajícího množství, tj. Šance – kulminační přítok 200 m³/s, odtok 10 m³/s; Morávka – kulminační přítok 120 m³/s, odtok 6 m³/s; Olešná – kulminační přítok

45 m³/s, odtok 5 m³/s; Žermanice – kulminační přítok 78 m³/s, odtok 10 m³/s. Touto skutečností došlo k významnému snížení kulminačních průtoků v profilech Frýdek-Místek, Ostrava na Ostravici a k zamezení vyběžení vody z koryt vodních toků v jejich intravilánech, a ochráněno tak bylo cca 30 tis. obyvatel. Zásobní i využitelné retenční prostory nádrží byly využity téměř na maximum. Právě v místech, kde již nedosahoval účinek přehrad a kde byla překročena stávající kapacita koryta, docházelo k zaplavení domů, průmyslových objektů a infrastruktury – v Petrovicích u Karviné, Bohumíně, v některých částech Ostravy, na řece Lubině v Košatce a dalších místech. Pozitivní byl místně také vliv nedávno dokončených úprav koryt. Například stavba na Lubině v Příboře převedla velkou vodu při níživých loňských povodních i letos. Zatopení zabránilo rozšíření koryt na Bílovce ve Velkých Albrechticích, zvýšené a zpevněné hráze v Karviné a na Ostravici.

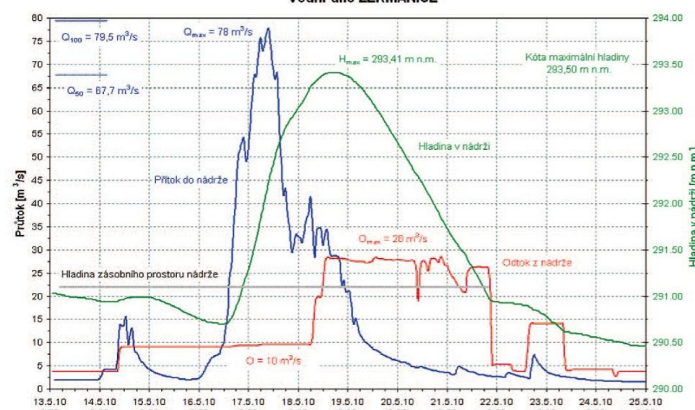
■ Druhé srážkově významné období od 1. do 4. 6. 2010 postihlo opětovně severní návětrnou stranu Beskyd, Ostravsko, ale nově také Opavsko. Druhá vlna nedosahovala síly vlny první, ale byla nebezpečná zejména tím, že zasahovala říční koryta již poškozená extrémními průtoky z vlny první. K zaplavení docházelo výjimečně – opět v Petrovicích u Karviné, nově také na Opavsku. Z dokončených staveb protipovodňových programů zabránily podruhé po roce 2007 zaplavení obce hráze ve Velkých Hořticích. Poprvé také zafungovalo a záplavě zabránilo rozestavěné širší koryto v obci Otice na Hvozdnici.

■ Povodí Odry, s.p., provádělo prognózní činnost matematickým modelem HYDROG a po projednání výsledků se zástupci ČHMÚ v Ostravě byly ve dvanáctihodinovém cyklu vydávány informace pro integrovaný záchranný systém. Na základě výsledků prognózy byla nařizována a prováděna manipulace na nádržích, prováděny evakuace a podobné. Průběžně byl prováděn dozor nad vodními toky, ochrannými hrázemi i přehradami a v případě potřeby organizovány zabezpečovací práce. V průběhu a potom i při opadání povodně byla zajištěna kritická místa, kde hrozilo ohrožení majetku převážně erozní činností řek a také uložením splavenin.

Povodňová vlna 16.5. - 18.5.2010
Efekt vodních děl vodohospodářské soustavy povodí Odry
na řekách Ostravice a Morávka
na transformaci průtoků v profilu FRÝDEK - MÍSTEK

Vodní dílo ŽERMANICE

Břehová nátrž řeky Ostravice v Paskově délky cca 600 m a šířky cca 40 m
bezprostředně po povodni v květnu a opravená v září 2010